

han var, blev hans voksende Indflydelse indenfor Creditkassen, der er skildret meget udførligt, Symbolet paa Venstrepartiets gradvise Sejr indenfor de Institutioner, der væsentlig hørte Landbruget til. Til Held for Creditkassen og til Ære for den danske Bondestands sunde økonomiske Sans fik de politiske Brydninger dog liden eller ingen Indflydelse paa Institutionens Virksomhed udadtil, og efterhaanden er de traadt ganske i Baggrunden for de rent saglige Momenter. Saaledes kaster Festskriftet flere Strejflys over de politiske Brydninger i 70erne og 80erne, men mest Betydning har det dog ved at vise os en Side af den jordbesiddende Landbefolknings Solidaritetsfølelse, hvis dybe Rødder Forfatteren søger i Landsbyfællesskabet, og som sikkert i langt højere Grad end de rent politiske Stridigheder paa Tinge giver os Nøglen til Forstaaelsen af Venstres Kampe under den gennemsete Grundlov.

Th. B. B.

Landvæsen.

Hans Jensen giver i sin Afhandling: **A. G. Moltkes Forbedring af Agerdyrkningens Tilstand paa Bregentved.** [Aarvog for Sorø Amt VI] en kort Redegørelse for de tekniske Reforme, A. G. Moltke gennemførte paa sine nyerhvervede store Godser med Bregentved som Midtpunkt. Grundlaget for Skildringen er en Indberetning fra Grev Moltke 1776; den er interessant — baade ved sin *Kritik af det bestaaende* o: *Landbruget paa Bregentved omkring 1750, og ved Skildringen af de Reforme, der gennemførtes.* For faa Vange, for store Skifter, for ringe Hvile, for lidt Afveksling i Sædskiftet, Træer spredt voksende paa Marken og Sten, der hindrede Pløjning, Sumpe og Moser med megen sur Jord; for ringe Besætninger, „da dog Sædelandet skal vedligeholdes og forøges ved den af de underholdende Kreaturer leverede Gødning“ — dette er sikkert en i al sin Sammentrængthed meget rammende Karakteristik af Tidens „Fejl i Agerdyrkingen“. Ikke mindre interessant er Skildringen af „de holstenske Agerdyrkningsmetoders“ Indførelse paa Gaarden Sofiendal, der derved er bleven berømt i det danske Landbrugs Historie. Magister Hans Jensen viser ogsaa, at Grev Moltke, der saaledes havde en klar Forstaaelse af Manglerne ved Tidens „Agerdyrkningssystem“, ingenlunde i samme Grad var forstaaende og reformvenlig overfor Tidens „sociale System“.

H. P.

24. Marts 1917 var det 125 Aar siden Generalmajor Classen døde og Fideikommisset traadte i Virksomhed. C. Pedersens Afhandling **Det Classenske Fideikommis gennem 125 Aar** [Maribo Amts økonomiske Selskabs Aarvog 1916] er saaledes et Slags Fest-